

Τόσο
οι κυβερ-
νήσεις της
Νέας Δη-
μοκρατίας
όσο και
του ΠΑ-
ΣΟΚ δεν
κατάφε-
ραν να α-
πεμπολή-
σουν το
πολιτικό κό-
στος και να
δώσουν προ-
τεραιότητα
στο συμφέ-
ρον της χώ-
ρας... »

**ΠΡΩΗΝ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ «IJ PARTNERS»**

Μιράντα Ξαφά

Το Μεταπολιτευτικό μοντέλο ανάπτυξης έχει προ πολλού χρεοκοπήσει!

Η Ελληνική Οικονομία περνάει μια βαρύτατη και πρωτόγνωρη κρίση, από την έκβαση της οποίας εξαρτάται το μέλλον της χώρας αλλά και του κοινού νομίματος. Παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης για έξοδο από την κρίση και την λεκτική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), οι κεφαλαιαγορές δεν πείθονται και το κόστος δανεισμού του Ελληνικού δημοσίου παραμένει απαγορευτικό.

Η ηθελημένη ασάφεια της ΕΕ ως προς τον μηχανισμό στήριξης της Ελλάδας με δανεικά ή εγγυήσεις, που αντανakλά την κατανοητή απροθυμία της να διασώσει μία «άσωτη» χώρα-μέλος, ασφαλώς δεν βοηθάει τις αγορές να ηρεμήσουν.

Στην καρδιά του προβλήματος όμως βρίσκεται η δυσκολία εκπλήρωσης των προϋποθέσεων για να αντιστραφεί η εκρηκτική πορεία του χρέους, που δημιουργεί αμφιβολίες ως προς την μελλοντική δυνατότητα του δημοσίου να το εξυπηρετήσει.

Η δυναμική του χρέους εξαρτάται από το αρχικό ύψος του χρέους και από την διαφορά μεταξύ του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ και του επιτοκίου δανεισμού.

Όσο πιο υψηλός είναι ο λόγος χρέους προς το ΑΕΠ, και όσο πιο υψηλό το επιτόκιο δανεισμού σε σχέση με τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, τόσο μεγαλύτερη είναι η προσπάθεια που πρέπει να γίνει για να αντιστραφεί η εκρηκτική πορεία του χρέους.

Η προσπάθεια αυτή συνοψίζεται στο πρωτογενές πλεόνασμα (φορολογικά έσοδα μείον δαπάνες εκτός τόκων) που πρέπει να δημιουργηθεί για να σταθεροποιηθεί ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ.

Από τις αρχές της περασμένης δεκαετίας μέχρι την παγκόσμια κρίση που ξέσπασε στα μέσα του 2007, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ ξεπερνούσε συστηματικά το μέσο επιτόκιο δανεισμού του Ελληνικού δημοσίου, που μειώθηκε σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα με την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωζώνη το 2001.

Υπάρχουν τεράστια περιθώρια μείωσης των δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Δημόσιες επιχειρήσεις, κρατικά νοσοκομεία, ασφαλιστικά ταμεία, αγροτικοί συνεταιρισμοί και τοπική αυτοδιοίκηση κατασπαταλούν το δημόσιο χρήμα χωρίς καμία διαφάνεια ή λογοδοσία...

Δυστυχώς η μοναδική αυτή ευκαιρία δεν χρησιμοποιήθηκε για να μειωθεί το δημόσιο χρέος αλλά για να αυξηθούν τα ελλείμματα, τόσο πριν όσο και μετά την δημοσιονομική «απογραφή» του 2004.

Έτσι το χρέος παρέμεινε περίπου σταθερό σε σχέση με το ΑΕΠ, ενώ το ύψος των ελλειμμάτων συγκαλύφθηκε με δημιουργική λογιστική για να αποφευχθεί η επιτήρηση της ΕΕ με την διαδικασία υπερβολικών ελλειμμάτων που προβλέ-

πει η Συνθήκη.

Αλλά όπως επανειλημμένως είχε προειδοποιήσει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Νομισματική Ένωση κατέστησε επείγουσα την ανάγκη μείωσης του χρέους και ανοίγματος των αγορών στον ανταγωνισμό για να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Όμως τόσο οι κυβερνήσεις της Ν. Δημοκρατίας όσο και του ΠΑΣΟΚ δεν κατάφεραν να απεμπολήσουν το πολιτικό κόστος και να δώ-

σουν προτεραιότητα στο συμφέρον της χώρας.

Η δημοσιονομική κατάσταση χειροτέρευσε δραματικά με την παγκόσμια κρίση, που οδήγησε σε πτώση της παγκόσμιας παραγωγής για πρώτη φορά την μεταπολεμική περίοδο και σηματοδότησε μεγάλη αύξηση του πιστωτικού κινδύνου και άνοιγμα των spreads των ομολόγων.

Στην Ελλάδα το ονομαστικό ΑΕΠ έμεινε στάσιμο το 2009 ενώ το κόστος δανει-

“ Το
ερώτημα
είναι αν
η κυβέρνη-
ση μπορεί
να αποτι-
νάξει ξεπε-
ρασμένες
αντιλήψεις
και ιδεολο-
γικές α-
γκυλώ-
σεις, και
να βρει το πο-
λιτικό κουρά-
γιο να το κά-
νει όσο η λαϊ-
κή εντολή εί-
ναι ακόμα
νωπή... ”

Μιράντα Ξαφά: Πώς στη Μεταπολίτευση με σπατάλες και με τη

σμού και το πρωτογενές έλλειμμα αυξήθηκαν σημαντικά, με αποτέλεσμα το χρέος να εκτιναχθεί από 99% στο 113% του ΑΕΠ.

Παρά την προσπάθεια που καταβάλλει η κυβέρνηση για να μειώσει το έλλειμμα, το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2010-12 προβλέπει νέα αύξηση του χρέους στο 121% του ΑΕΠ φέτος, καθώς το πρωτογενές αποτέλεσμα θα παραμείνει ελλειμματικό και το κόστος δανεισμού υψηλό. Είναι προφανές ότι η δυναμική του χρέους δεν μπορεί να αντιστραφεί με οριακές παρεμβάσεις στις δαπάνες και με αύξηση της φορολογίας σε περίοδο ύφεσης.

Υπάρχουν τεράστια περιθώρια μείωσης των δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Δημόσιες επιχειρήσεις, κρατικά νοσοκομεία, ασφαλιστικά ταμεία, αγροτικοί συνεταιρισμοί και τοπική αυτοδιοίκηση κατασπαταλούν το

δημόσιο χρήμα χωρίς καμία διαφάνεια ή λογοδοσία.

Παρά τις υποσχέσεις προηγούμενων κυβερνήσεων ότι οι ΔΕΚΟ θα διοικούνται με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, παραμένουν συνώνυμα της σπατάλης και της κακοδιαχείρισης.

Πέρα από την κρατική επιχορήγηση που λαμβάνουν από τον προϋπολογισμό, τα νοσοκομεία ξοδεύουν 2 δισ. ευρώ τον χρόνο σε φάρμακα και προμήθειες χωρίς κανείς να είναι υπόλογος για το πού ξοδεύτηκαν.

Θα πρέπει να αναρωτηθούμε γιατί το management των νοσοκομείων δεν εικωρείται σε ιδιώτες που είναι πολύ πιο ικανοί να τα διαχειριστούν. Θα πρέπει επίσης να αναρωτηθούμε γιατί χρειαζόμαστε 52 δημόσιες επιχειρήσεις με λειτουργικό έλλειμμα 2 δισ. και «επενδύσεις» 1,3 δισ. το χρόνο.

Τί υπηρεσίες προσφέρουν στους πολίτες που δεν μπορεί να προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας πιο αποτελεσματικά; Το πρόβλημα δεν είναι μόνο το μέγεθος του κράτους, είναι και οι παρεμβάσεις του. Τα περιθώρια κέρδους πολλών επαγγελματικών τάξεων καθορίζονται με νόμο.

Το ίδιο συμβαίνει με τις αμοιβές των δικηγόρων, συμβολαιογράφων και μηχανικών, τα ασφαλιστικά ταμεία των οποίων επί πλέον εισπράττουν «φόρους υπέρ τρίτων».

Όπως έχει τεκμηριώσει το ΙΟΒΕ, κλειστά επαγγέλματα, κατώτατες τιμές προϊόντων και υπηρεσιών, χρονοβόρα συστήματα αδειοδοτήσεων που δημιουργούν πεδίο συναλλαγής, περιοριστικά ωράρια καταστημάτων και πολλές

άλλες κρατικές παρεμβάσεις συνδέουν την εικόνα μιας μετά-Σοβιετικής οικονομίας που δεν έχει το κίνητρο, ή την δυνατότητα, να μειώσει το κόστος παραγωγής και να προσαρμοστεί γρήγορα σε αλλαγές των συνθηκών της αγοράς.

Για να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα, οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών πρέπει να απελευθερωθούν από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους και το εργατικό δίκαιο πρέπει να αναμορφωθεί ριζικά.

Η εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με τη σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών, που δεν έχει ακόμη συντελεστεί, προσφέρει άμεση ευκαιρία ριζικών αλλαγών προς όφελος των καταναλωτών.

ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ Έπαιξαν διαπλοκή

Στο όνομα της ισότητας και της ευημερίας, το λεγόμενο μεταπολιτευτικό μοντέλο ανάπτυξης επιδόθηκε στη σπατάλη δημοσίου χρήματος, στη διαπλοκή, στις μισθολογικές αυξήσεις χωρίς αντίκρισμα στην παραγωγικότητα, στη μαύρη οικονομία και στην υπερκατανάλωση με δανεικά.

Το μοντέλο αυτό έχει προ πολλού χρεοκοπήσει και πρέπει να ξαναστηθεί από την αρχή, απελευθερώνοντας τις υγιείς δυνάμεις του ανταγωνισμού και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Το ερώτημα είναι αν η κυβέρνηση μπορεί να αποτινάξει ξεπερασμένες αντιλήψεις και ιδεολογικές αγκυλώσεις και να βρει το πολιτικό κουράγιο να το κάνει όσο η λαϊκή εντολή είναι ακόμα νωπή.

❗ Είναι προφανές ότι η δυναμική του χρέους δεν μπορεί να αντιστραφεί με οριακές παρεμβάσεις στις δαπάνες και με αύξηση της φορολογίας σε περίοδο ύφεσης... ❗

